

ŁUKASZ IWAŃSKI*

**PRZYMIOT STRONY W POSTĘPOWANIU W SPRAWIE
ZATWIERDZENIA PLANU RUCHU PODZIEMNEGO
ZAKŁADU GÓRNICZEGO ORAZ LIKWIDOWANEGO
(LIKWIDOWANEJ OZNACZONEJ CZĘŚCI)
PODZIEMNEGO ZAKŁADU GÓRNICZEGO (CZĘŚĆ II)**

**THE ATTRIBUTE OF A PARTY TO THE
PROCEEDINGS ON THE APPROVAL OF
A MOVEMENT PLAN OF UNDERGROUND MINING
ENTERPRISE AND OF ENTERPRISE UNDER
LIQUIDATION (LIQUIDATION OF A SPECIFIC PART)
(PART II)**

<http://dx.doi.org/10.12775/PPOS.2013.022>

STRESZCZENIE

Artykuł jest próbą udzielenia odpowiedzi na pytanie, czy poza przedsiębiorcą, który występuje z żądaniem zatwierdzenia planu

* Magister, Wyższy Urząd Górniczy w Katowicach.

ruchu podziemnego zakładu górniczego lub likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego, w postępowaniach administracyjnych w sprawach zatwierdzenia tych dokumentów przymiot strony może przysługiwać innym jeszcze osobom. W poprzednim stanie prawnym, na tle art. 64 i 65 ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze, w orzecznictwie sądów administracyjnych wyrażany został pogląd, zgodnie z którym prawa strony w postępowaniu dotyczącym zatwierdzenia planu ruchu zakładu górniczego przysługują wyłącznie przedsiębiorcy występującemu o zatwierdzenie planu ruchu i brak jest możliwości przyznania statusu strony wymienionego postępowania innym podmiotom niż wnioskodawca. Artykuł stanowi więc również próbę oceny aktualności tego poglądu w aktualnym stanie prawnym, na tle regulacji art. 108 i 109 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze, w zakresie odnoszącym się do zatwierdzenia dwóch wspomnianych planów ruchu.

Artykuł składa się z dwóch części. Część druga obejmuje rozważania na temat przymiotu strony w postępowaniu w sprawie zatwierdzenia planu ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego oraz podsumowanie. W zakresie dotyczącym zatwierdzenia planu ruchu likwidowanego, w całości lub w części, podziemnego zakładu górniczego analiza skupia się na postanowieniach (elementach) ujmowanych w planie ruchu, których treść może mieć znaczenie dla sfery interesów prawnych osób innych niż przedsiębiorca, który zamierza prowadzić likwidację całości lub części podziemnego zakładu górniczego.

Słowa kluczowe

Strona postępowania, plan ruchu, likwidowany podziemny zakład górniczy.

ABSTRACT

The aim of the present article is to answer the question of whether, apart from an entrepreneur who makes a request for approval of a movement plan of underground mining enterprise or of underground mining enterprise under liquidation (liquidation of a specific part) in the administrative proceedings, the attribute of a party may be granted to other subject. Under the previous legal regime, on the ground

of Articles 64 and 65 of the Act of 4 February 1994 – Geological and Mining Law, the administrative courts in its jurisprudence expressed a view according to which the right of a party in the proceedings on the approval of a mining enterprise's movement plan may be attributed solely to an entrepreneur making request for approval of a movement plan and there was no possibility to grant the status of a party in the above proceedings to other subjects. This article thus also attempts to assess the relevance of the above view under the present legal regime against the background of Articles 108 and 109 of the Act of 9 June 2011 – the Geological and Mining Law as far as it concerns the approval of the two mentioned movement plans.

The present article consists of two parts. The second part includes considerations on the attribute of a party to the proceedings on the approval a movement plan of underground mining enterprise under liquidation (liquidation of a specific part) and a summary. As far as the approval of a movement plan of underground mining enterprise under liquidation in its entirety or in part is concerned, the analysis focuses on the provisions (elements) included in the movement plan, the content of which may be relevant to the legal interests' sphere of persons other than an entrepreneur, who intend to carry out a liquidation of underground mining enterprise in its entirety or in part.

Keywords

Party to the proceedings, movement plan, underground mining enterprise under liquidation.

1. PRZYMIOT STRONY W POSTĘPOWANIU W SPRAWIE ZATWIERDZENIA PLANU RUCHU LIKWIDOWANEGO (LIKWIDOWANEJ OZNACZONEJ CZĘŚCI) PODZIEMNEGO ZAKŁADU GÓRNICZEGO

Szczegółowe wymagania dotyczące treści planu ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego określa załącznik nr 8 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 lutego 2012 r. w sprawie pla-

nów ruchu zakładów górniczych¹. Dla sfery interesów prawnych podmiotów innych niż przedsiębiorca występujący z wnioskiem o zatwierdzenie wspomnianego planu ruchu znaczenie mogą mieć dwa zestawienia przewidziane w pkt 5 ww. załącznika, tj. zestawienie projektowanych robót budowlanych w zakresie rozbiórki obiektów budowlanych zakładu górniczego oraz zestawienie obiektów budowlanych zakładu górniczego nieprzeznaczonych do rozbiórki, dla których przewiduje się inne formy zagospodarowania i użytkowania, sporządzane odpowiednio według wzorów nr 4 i 5 umieszczonych w załączniku nr 8 do rozporządzenia w sprawie planów ruchu.

W zakresie dwóch wymienionych zestawień należy najpierw wyjaśnić, że w myśl art. 6 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. – Prawo geologiczne i górnicze², obiektem budowlanym zakładu górniczego jest znajdujący się poza podziemnym wyrobiskiem górniczym obiekt zakładu górniczego będący obiektem budowlanym w rozumieniu ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. – Prawo budowlane³, służący bezpośrednio do wykonywania działalności regulowanej ustawą w zakresie: (a) wydobywania kopaliny ze złóż, a w podziemnych zakładach górniczych wydobywających węgiel kamienny wraz z pozostającym w związku technologicznym z wydobyciem kopaliny przygotowaniem wydobytej kopaliny do sprzedaży, albo (b) podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji, albo (c) podziemnego składowania odpadów, albo (d) podziemnego składowania dwutlenku węgla. Przykładowy katalog obiektów budowlanych zakładu górniczego w podziemnych zakładach górniczych zawarty jest w § 30 ust. 4 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 28 czerwca 2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny pracy, prowadzenia ruchu oraz specjalistyczne-

¹ Dz.U. z 2012 r. poz. 372, dalej „rozporządzenie w sprawie planów ruchu”.

² Dz.U. z 2011 r. Nr 163, poz. 981 ze zm., dalej „p.g.g.”.

³ Tj. Dz.U. z 2013 r. poz. 1409, dalej „Pr. bud.”. Stosownie do art. 3 pkt 1 tej ustawy, przez obiekt budowlany należy rozumieć: (a) budynek wraz z instalacjami i urządzeniami technicznymi, (b) budowlę stanowiącą całość techniczno-użytkową wraz z instalacjami i urządzeniami oraz (c) obiekt małej architektury.

go zabezpieczenia przeciwpożarowego w podziemnych zakładach górniczych⁴. Przepis ten wymienia: (1) budynki maszyn wyciągowych, (2) budynki nadszybia, (3) budynki lampiarni, (4) obiekty i urządzenia przeróbcze⁵, (5) budynki stacji odmetanowania wraz z główną siecią rurociągów, (6) obiekty stacji wentylatorów głównych, (7) szybowe wieże wyciągowe, (8) budynki głównych stacji sprężarek powietrza wraz z rurociągami, (9) budynki centralnych stacji klimatyzacyjnych, (10) budynki stacji elektroenergetycznych oraz główne urządzenia i sieci rozdzielcze wysokiego i średniego napięcia, (11) urządzenia i instalacje głównego odwadniania, (12) wolno stojące budynki centrali telefonicznych i dyspozytorskich, (13) przeciwpożarowe zbiorniki, (14) mosty i estakady technologiczne, (15) obiekty podszkawkowe oraz (16) obiekty placów składowych urobku.

W przekonaniu autora, treść dwóch omawianych zestawień może mieć znaczenie przede wszystkim dla osób, którym przysługuje tytuł prawny do nieruchomości, położonych w sąsiedztwie obiektów budowlanych podziemnego zakładu górniczego ulegającego likwidacji, w całości lub w części, w tym w szczególności dla właścicieli (użytkowników wieczystych) takich nieruchomości.

W zestawieniu projektowanych robót budowlanych w zakresie rozbiórki obiektów budowlanych zakładu górniczego określa się m.in. nazwę obiektu budowlanego, jego lokalizację, stan wyjściowy oraz termin realizacji rozbiórki (miesiąc, rok). W tym miejscu należy podkreślić, że ujęcie obiektu budowlanego zakładu górniczego w powyższym zestawieniu nie zwalnia przedsiębiorcy z zachowania rygorów sformułowanych w Pr. bud. Znajduje to zresztą potwierdzenie w końcowej części wzoru nr 4 załącznika nr 8 do rozporządzenia w sprawie planów ru-

⁴ Dz.U. z 2002 r. Nr 139, poz. 1169 ze zm., dalej „rozporządzenie BHP w podziemnych zakładach górniczych”.

⁵ W ocenie autora, w świetle treści definicji obiektu budowlanego zakładu górniczego (art. 6 ust. 1 pkt 4 p.g.g.) oraz zakładu górniczego (art. 6 ust. 1 pkt 18 p.g.g.), począwszy od dnia 1 stycznia 2012 r., czyli od czasu wejścia życie ww. ustawy, obiekty i urządzenia przeróbcze nie stanowią już obiektów budowlanych zakładu górniczego z wyjątkiem dotyczącym podziemnych zakładów górniczych wydobywających węgiel kamienny.

chu, w której przewidziany jest nakaz opracowania zestawienia projektowanych robót budowlanych w zakresie rozbiórki obiektów budowlanych zakładu górniczego z podziałem na dwie części, tj. część A, w której określa się roboty kontynuowane lub przewidziane do prowadzenia w okresie obowiązywania planu ruchu, na które zakład górniczy [dopisek autora: przedsiębiorca] posiada pozwolenie właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa⁶ oraz część B, w której ujmuje się roboty przewidziane do prowadzenia lub rozpoczęcia w okresie obowiązywania planu ruchu, które będą mogły być prowadzone po uprzednim uzyskaniu pozwolenia właściwego organu administracji architektoniczno-budowlanej i nadzoru budowlanego w dziedzinie górnictwa. Pomimo treści przytoczonego fragmentu wzoru nr 4 załącznika nr 8 do cyt. rozporządzenia w zależności od okoliczności konkretnego przypadku przeprowadzenie rozbiórki obiektu budowlanego zakładu górniczego w ramach likwidacji całości lub części podziemnego zakładu górniczego nie zawsze wymaga uzyskania pozwolenia na rozbiórkę. Czasem wystarczającym jest bowiem skierowanie do organu nadzoru górniczego zgłoszenia określającego rodzaj, zakres i sposób wykonywania robót budowlanych w zakresie rozbiórki⁷.

Zdaniem autora, w sytuacji, gdy w przedstawionym do zatwierdzenia planie ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego przewiduje się, że w ramach likwidacji całości lub części podziemnego zakładu górniczego ma nastąpić rozbiórka obiektów budowlanych zakładu górniczego, konieczność spełnienia przez przedsiębiorcę (inwestora) wymogów zawartych w Pr. bud. w wystarczającym stopniu zapewnia ochronę interesów osób trzecich, które mogłyby zostać naruszone na skutek wykonywania zaplanowanych robót budowlanych. Należy też zauważyć, że podmiotom legitymującym się tytułem prawnym do nieruchomości, zlokalizowa-

⁶ Zgodnie z art. 80 ust. 4 Pr. bud. oraz art. 168 ust. 2 p.g.g., administrację architektoniczno -budowlaną i nadzór budowlany w dziedzinie górnictwa sprawują organy nadzoru górniczego.

⁷ Por. art. 28 ust. 1 oraz art. 31 Pr. bud.

nych w sąsiedztwie obiektów budowlanych zakładu górniczego, których rozbiórka wymaga uzyskania decyzji o pozwoleniu na rozbiórkę, może przysługiwać status stron w postępowaniu administracyjnym w sprawie wydania ww. pozwolenia⁸. Stwierdzenie to dotyczy w szczególności właścicieli (użytkowników wieczystych) nieruchomości, które sąsiadują z obiektami budowlanymi zakładu górniczego mającymi ulec rozbiórce.

W konsekwencji, w ocenie autora, okoliczność, iż w planie ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego określa się projektowane roboty budowlane w zakresie rozbiórki obiektów budowlanych zakładu górniczego, nie stanowi podstawy dla uznania za strony postępowania w przedmiocie zatwierdzenia wymienionego planu ruchu osób, którym przysługuje tytuł prawny do nieruchomości, położonych w sąsiedztwie obiektów budowlanych zakładu górniczego, w stosunku do których w planie ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego przewidziano przeprowadzenie rozbiórki.

W zestawieniu obiektów budowlanych zakładu górniczego nieprzeznaczonych do rozbiórki, dla których przewiduje się inne formy zagospodarowania i użytkowania określa się m.in. nazwę obiektu budowlanego, jego lokalizację oraz przewidywane formy zagospodarowania i użytkowania obiektu. Podobnie jak w przypadku zestawienia dotyczącego rozbiórki obiektów budowlanych zakładu górniczego, ujęcie obiektu budowlanego zakładu górniczego w powyższym zestawieniu nie zwalnia przedsiębiorcy od zachowania wymogów Pr. bud. W przypadku projektowanej zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego zakładu górniczego lub jego części⁹, stosownie do art.

⁸ Odnośnie przymiotu strony w postępowaniu w sprawie udzielenia pozwolenia na rozbiórkę zob. wyrok WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 25 sierpnia 2011 r., sygn. akt II SA/Go 483/11, LEX 896432.

⁹ Zgodnie z art. 71 ust. 1 Pr. bud., przez zmianę sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części należy rozumieć w szczególności podjęcie bądź zaniechanie w obiekcie budowlanym lub jego części działalności zmieniającej warunki: bezpieczeństwa pożarowego, powodziowego, pracy, zdrowotne, higieniczno-sanitarne, ochrony środowiska bądź wielkość lub układ obciążeń.

71 ust. 2 zd. 1 ww. ustawy, przedsiębiorca ma obowiązek zgłosić zamierzoną zmianę właściwemu organowi. W myśl art. 71 ust. 2 zd. 2 cyt. ustawy, w zgłoszeniu należy określić dotychczasowy i zamierzony sposób użytkowania obiektu budowlanego lub jego części. Do zgłoszenia przedsiębiorca powinien również dołączyć szereg dokumentów wymienionych w art. 71 ust. 2 pkt 1–6 Pr. bud. Zgodnie z art. 71 ust. 4 ww. ustawy, do użytkowania obiektu budowlanego lub jego części w zmieniony sposób można przystąpić, jeżeli w terminie trzydziestu dni, od dnia doręczenia zgłoszenia, właściwy organ, nie wniesie sprzeciwu w drodze decyzji i nie później niż po upływie dwóch lat od doręczenia zgłoszenia. Zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego zakładu górniczego lub jego części dokonywana w związku z likwidacją całości lub części podziemnego zakładu górniczego może jednak wymagać nie zgłoszenia, lecz uzyskania ostatecznej decyzji o pozwoleniu na budowę. Stosownie bowiem do art. 71 ust. 6 pkt 1 cyt. ustawy, jeżeli zamierzona zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części wymaga wykonania robót budowlanych objętych obowiązkiem uzyskania pozwolenia na budowę, rozstrzygnięcie w sprawie zmiany sposobu użytkowania następuje wówczas w decyzji o pozwoleniu na budowę. W myśl zaś art. 28 ust. 2 Pr. bud., stronami w postępowaniu w sprawie pozwolenia na budowę są: inwestor oraz właściciele, użytkownicy wieczysti lub zarządcy nieruchomości znajdujących się w obszarze oddziaływania obiektu.

Nadto z treści przepisów art. 71 ust. 2 pkt 4 i ust. 5 pkt 2 ww. ustawy¹⁰ wynika, że planowany „nowy” sposób użytkowa-

¹⁰ Art. 71 ust. 2 pkt 4 Pr. bud. przewiduje, że do zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części należy dołączyć zaświadczenie wójta, burmistrza albo prezydenta miasta o zgodności zamierzonego sposobu użytkowania obiektu budowlanego z ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo ostateczną decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, w przypadku braku obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Z kolei art. 71 ust. 5 pkt 2 cyt. ustawy stanowi, że właściwy organ wnosi sprzeciw, jeżeli zamierzona zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części narusza ustalenia obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego albo decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, w przypadku braku obowiązującego planu miejscowego.

nia obiektu budowlanego zakładu górniczego lub jego części powinien być zgodny z ustaleniami obowiązującego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku jego braku z decyzją o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Odnośnie sytuacji, gdy na terenie, na którym zlokalizowane są obiekty budowlane zakładu górniczego, w stosunku do których przedsiębiorca planuje zmianę sposobu użytkowania, obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, który dopuszcza taką zmianę, należy stwierdzić, że ochrona interesów prawnych osób, które legitymują się tytułem prawnym do nieruchomości, położonych w sąsiedztwie ww. obiektów budowlanych zakładu górniczego, jest realizowana wcześniej, tzn. już na etapie sporządzania planu miejscowego. W szczególności na podstawie art. 17 pkt 1 ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym¹¹ każdy, a więc również osoby, którym przysługuje tytuł prawny do nieruchomości, zlokalizowanych w sąsiedztwie obiektów budowlanych zakładu górniczego, w tym właściciele (użytkownicy wieczysti) takich nieruchomości, po ogłoszeniu o podjęciu uchwały o przystąpieniu do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, w terminie wyznaczonym w przedmiotowym ogłoszeniu, mogą składać wnioski do planu miejscowego dotyczące m.in. przeznaczenia i zagospodarowania terenu zakładu górniczego¹². Wspomniane osoby mogą także brać udział w dyskusji publicznej nad przyjętymi w projekcie planu miejscowego rozwiązaniami (art. 17 pkt 9 u.p.z.p.). Z kolei, w myśl art. 18 ust. 1 i 2 u.p.z.p., uwagi do projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego może wnieść każdy, kto kwestionuje ustalenia przyjęte w projekcie planu miejscowego wyłożonym do publicznego wglądu, w terminie wyznaczonym

¹¹ T. j. Dz.U. z 2012 r. poz. 647 ze zm., dalej „u.p.z.p.”.

¹² Charakterystyka terenu zakładu górniczego jest elementem planów ruchu podziemnego zakładu górniczego (pkt 4 załącznika nr 1 do rozporządzenia w sprawie planów ruchu) oraz likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego (pkt 4 załącznika nr 8 do ww. rozporządzenia). Mapa terenu przemysłowego zakładu górniczego, sporządzona w skali nie mniejszej niż 1:5000, stanowi natomiast załącznik do planu ruchu podziemnego zakładu górniczego.

w ogłoszeniu o jego wyłożeniu¹³. Tak więc osoby, które dysponują tytułem prawnym do nieruchomości sąsiadujących z obiektami budowlanymi zakładu górniczego, mogą wносить uwagi do projektu planu miejscowego, w tym uwagi odnoszące się do terenu zakładu górniczego.

W sytuacji, gdy na terenie, na którym położone są obiekty budowlane zakładu górniczego, wobec których w planie ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego przewidywana jest zmiana sposobu użytkowania, nie obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, przedsiębiorca przed zgłoszeniem właściwemu organowi zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części powinien najpierw uzyskać ostateczną decyzję o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. Na konieczność spełnienia tego wymagania wskazuje treść art. 71 ust. 2 pkt 4 Pr. bud. W takim przypadku zastosowanie znajduje więc art. 59 u.p.z.p., który w ust. 1 przewiduje m.in., że w razie braku planu miejscowego zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części wymaga ustalenia, w drodze decyzji, warunków zabudowy. Zgodnie zaś z art. 59 ust. 2 u.p.z.p., przepis ust. 1 tego artykułu stosuje się również do zmiany zagospodarowania terenu, która nie wymaga pozwolenia na budowę, z wyjątkiem tymczasowej, jednorazowej zmiany zagospodarowania terenu, trwającej do roku. Stronami postępowania administracyjnego w sprawie o ustalenie warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, poza wnioskodawcą, są właściciel (użytkownik wieczysty) nieruchomości inwestowanej oraz właściciele (użytkownicy wieczysti) nieruchomości przylegających do terenu inwestycji. Stronami ww. postępowania są także właściciele (użytkownicy wieczysti) nieruchomości, zlokalizowanych w granicach obszaru analizowanego¹⁴, w dalszym sąsiedztwie terenu inwestycji,

¹³ Z treści art. 17 pkt 11 u.p.z.p. wynika, że uwagi dotyczące projektu planu miejscowego mogą być składane przez osoby fizyczne i prawne oraz jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej.

¹⁴ Definicja obszaru analizowanego zawarta jest w § 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 26 sierpnia 2003 r. w sprawie sposobu ustalania wymagań dotyczących nowej zabudowy i zagospodarowania terenu w przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego,

ale pod warunkiem, że mogą wykazać się interesem prawnym w rozumieniu art. 28 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego¹⁵.

Ponadto należy zauważyć, że przewidziana w planie ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego zakładu górniczego lub jego części może stanowić przedsięwzięcie mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko wymienione w § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko¹⁶ albo przedsięwzięcie zaliczone w § 3 tego rozporządzenia do mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko. W tym miejscu warto też zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 13 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko¹⁷, przedsięwzięciem jest m.in. zmiana sposobu wykorzystywania terenu.

Stosownie do art. 71 ust. 2 ustawy środowiskowej, jeżeli projektowana w planie ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego zakładu górniczego lub jego części została zakwalifikowana do przedsięwzięć mogących zawsze bądź potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, przedsiębiorca powinien uzyskać decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, określającą środowiskowe uwarunkowania realizacji przedsięwzięcia. W sytuacji, gdy na

Dz.U. z 2003 r. Nr 164, poz. 1588, który stanowi, że przez obszar analizowany należy rozumieć teren określony i wyznaczony granicami, którego funkcję zabudowy i zagospodarowania oraz cechy zabudowy i zagospodarowania analizuje się w celu ustalenia wymagań dla nowej zabudowy i zagospodarowania.

¹⁵ Tj. Dz.U. z 2013 r. poz. 267, dalej „k.p.a.”. Por. wyrok WSA w Lublinie z dnia 1 marca 2012 r., sygn. akt II SA/Lu 1018/11, LEX 1138606. W kwestii przyznania właścicielowi sąsiedniej nieruchomości statusu strony postępowania dotyczącego ustalenia warunków zabudowy dla inwestycji polegającej na zmianie sposobu użytkowania części budynku por. wyrok NSA z dnia 30 maja 2012 r., sygn. akt II OSK 465/11, LEX 1252079.

¹⁶ Dz.U. z 2010 r. Nr 213, poz. 1397 ze zm.

¹⁷ Dz.U. z 2013 r. poz. 1235 ze zm., dalej „ustawa środowiskowa”.

terenie, na którym położone są obiekty budowlane zakładu górniczego, co do których przedsiębiorca przewiduje zmianę sposobu użytkowania, obowiązuje miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, w myśl regulacji art. 72 ust. 1 pkt 1 i ust. 1a ustawy środowiskowej, wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach powinno nastąpić przed uzyskaniem decyzji o pozwoleniu na zmianę sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części wydawanej na podstawie przepisów Pr. bud.¹⁸, albo przed dokonaniem zgłoszenia zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części, o którym mowa w art. 71 Pr. bud. W przypadku, jeżeli na wspomnianym terenie brak jest obowiązującego planu miejscowego, zgodnie z art. 72 ust. 1 pkt 3 ustawy środowiskowej, wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach powinno nastąpić przed uzyskaniem decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu. W takiej sytuacji, stosownie do art. 72 ust. 5 ww. ustawy, późniejsze zgłoszenie o zmianie sposobu użytkowania obiektu budowlanego zakładu górniczego lub jego części nie wymaga już uzyskania kolejnej decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W orzecznictwie przyjmuje się, że poza wnioskodawcą, stroną postępowania administracyjnego w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach są osoby legitymujące się tytułem prawnym do nieruchomości, zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie zamierzonego przedsięwzięcia, a także inne podmioty, jeżeli ich nieruchomości mieszczą się w zasięgu ewentualnego oddziaływania przedsięwzięcia¹⁹. W konsekwencji, zgodnie z powyższym stanowiskiem, status

¹⁸ Początkowo art. 71 ust. 1 Pr. bud. przewidywał, że zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego lub jego części wymaga pozwolenia właściwego organu. Wymóg uzyskania pozwolenia został zastąpiony obowiązkiem zgłoszenia z dniem 31 maja 2004 r. w wyniku wejścia w życie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o zmianie ustawy – Prawo budowlane, Dz.U. z 2004 r. Nr 93, poz. 888 ze zm. Zob. art. 1 pkt 31 tej ustawy.

¹⁹ Por. wyroki: WSA w Gorzowie Wielkopolskim z dnia 9 lutego 2011 r., sygn. akt II SA/Go 862/10, LEX 1027275, WSA w Krakowie z dnia 20 marca 2012 r., sygn. akt II SA/Kr 1932/11, LEX 1138582 i WSA w Poznaniu z dnia 6 lutego 2013 r., sygn. akt IV SA/Po 330/12, LEX 1288356.

stron postępowania w sprawie o wydanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia, polegającego na zmianie sposobu użytkowania obiektu budowlanego zakładu górniczego lub jego części dokonywanej w ramach likwidacji całości lub części podziemnego zakładu górniczego, poza wnioskodawcą, będzie przysługiwał osobom dysponującym tytułem prawnym do nieruchomości przylegających do gruntów, na których usytuowane są ww. obiekty, oraz osobom legitymującym się tytułem prawnym do nieruchomości, położonych w dalszej odległości od terenu zakładu górniczego, ale w granicach obszaru ewentualnego oddziaływania przedsięwzięcia.

Nadto, jeśli projektowana w planie ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego zmiana sposobu użytkowania obiektu budowlanego zakładu górniczego lub jego części wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko²⁰, w myśl art. 79 ust. 1 ustawy środowiskowej, przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach organ właściwy do jej wydania zapewnia możliwość udziału społeczeństwa w postępowaniu, w ramach którego przeprowadzana jest ta ocena. W tym miejscu należy wyjaśnić, że stosownie do art. 59 ust. 1 cyt. ustawy, przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wymaga realizacja: (1) planowanego przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko (przedsięwzięcia wymienionego w § 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko) oraz (2) planowanego przedsięwzięcia mogącego potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko (przedsięwzięcia ujętego w § 3 ww. rozporządzenia), jeżeli obowiązek przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko został stwierdzony, w drodze

²⁰ Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt 8 ustawy środowiskowej, przez ocenę oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko należy rozumieć postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko planowanego przedsięwzięcia, obejmujące w szczególności: (a) weryfikację raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko, (b) uzyskanie wymaganych ustawą opinii i uzgodnień, (c) zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu.

postanowienia, przez organ właściwy do wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W przypadkach wskazanych w poprzednim akapicie postępowanie administracyjne w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach jest postępowaniem wymagającym udziału społeczeństwa. Zgodnie zaś z uregulowaniem art. 5 ustawy środowiskowej, każdy ma prawo uczestniczenia, na warunkach określonych ustawą, w postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa. Zasady i formy uczestnictwa społeczeństwa w postępowaniu administracyjnym wymagającym udziału społeczeństwa określają przepisy działu III ustawy środowiskowej (zatytułowanego „Udział społeczeństwa w ochronie środowiska”). W tym zakresie należy w szczególności zwrócić uwagę na treść art. 29 cyt. ustawy, który stanowi, że każdy ma prawo składania uwag i wniosków w postępowaniu wymagającym udziału społeczeństwa.

Prawo do uczestniczenia w postępowaniu administracyjnym w sprawie wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla przedsięwzięcia, polegającego na zamianie sposobu użytkowania obiektu budowlanego zakładu górniczego lub jego części (przewidzianej w planie ruchu likwidowanego podziemnego zakładu górniczego lub likwidowanej oznaczonej części takiego zakładu), wymagającego przeprowadzenia oceny oddziaływania na środowisko, na zasadach określonych przepisami działu III ustawy środowiskowej, przysługuje wszystkim osobom, czyli także podmiotom, które legitymują się tytułem prawnym do nieruchomości, zlokalizowanych w sąsiedztwie ww. obiektów. W szczególności podmioty te mogą przedstawiać swoje stanowiska odnośnie projektowanej zmiany sposobu użytkowania obiektów budowlanych zakładu górniczego lub ich części, składając uwagi i wnioski, ewentualnie uczestnicząc w otwartej dla społeczeństwa rozprawie administracyjnej, jeżeli jest ona przeprowadzana²¹.

²¹ W myśl art. 36 zd. 1 ustawy środowiskowej, organ właściwy do wydania decyzji może przeprowadzić rozprawę administracyjną otwartą dla społeczeństwa.

Zdaniem autora, wymóg spełnienia przez przedsiębiorcę obowiązków wynikających z Pr. bud., polegających na zgłoszeniu zamierzonej zmiany sposobu użytkowania obiektu budowlanego zakładu górniczego lub jego części bądź na uzyskaniu ostatecznej decyzji o pozwoleniu na budowę w sytuacji, o której mowa w art. 71 ust. 6 pkt 1 Pr. bud., wymaganie zgodności projektowanej zmiany z ustaleniami miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, a przypadku jego braku obowiązek uzyskania ostatecznej decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu, ewentualnie także wymóg uzyskania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, w wystarczającym stopniu zapewniają ochronę interesów prawnych osób innych niż przedsiębiorca występujący z żądaniem zatwierdzenia planu ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego. Stwierdzenie to dotyczy w szczególności podmiotów, którym przysługuje tytuł prawny do nieruchomości, położonych w sąsiedztwie obiektów budowlanych zakładu górniczego, w zakresie których w wymienionym planie ruchu przewiduje się zmianę sposobu użytkowania. W zależności od okoliczności konkretnego przypadku wspomniane podmioty mogą być stronami w postępowaniach administracyjnych dotyczących ww. obiektów budowlanych w sprawach o wydanie: pozwolenia na budowę, decyzji o warunkach zabudowy i zagospodarowania terenu oraz decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ponadto podmioty, które dysponują tytułem prawnym do nieruchomości, zlokalizowanych w sąsiedztwie obiektów budowlanych zakładu górniczego, co do których planowana jest zmiana sposobu użytkowania (podobnie jak każdy inny zainteresowany), mogą na etapie sporządzania miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zgłaszać wnioski i uwagi do projektu planu miejscowego w zakresie przeznaczenia i zagospodarowania terenu zakładu górniczego oraz uczestniczyć w dyskusji publicznej nad rozwiązaniami przyjętymi w projekcie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego. Poza tym, w sytuacji gdy realizacja przedsięwzięcia, polegającego na zmianie sposobu użytkowania obiektu budowlanego zakładu górniczego lub jego części, wymaga przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, ww. podmioty

mogą uczestniczyć w postępowaniu w sprawie dotyczącej wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach na zasadach określonych w przepisach działu III ustawy środowiskowej.

Z powyższych względów, w przekonaniu autora, okoliczność, iż w planie ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego określa się obiekty budowlane, które w ramach likwidacji nie podlegają rozbiórce oraz przewidywane (nowe) formy ich zagospodarowania i użytkowania, nie stanowi wystarczającej podstawy dla przyznania podmiotom, którym przysługuje tytuł prawny do nieruchomości, położonych w sąsiedztwie wymienionych obiektów budowlanych, statusu stron postępowania administracyjnego w sprawie zatwierdzenia planu ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego.

Kolejny element planu ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego, który może mieć znaczenie dla sfery interesów prawnych osób innych niż przedsiębiorca występujący o zatwierdzenie tego dokumentu, jest przewidziany w pkt 10 załącznika nr 8 do rozporządzenia w sprawie planów ruchu. Zgodnie z przywołanym punktem, w ww. planie ruchu określa się sposób likwidacji szybów i szybików oraz innych wyrobisk górniczych, mających połączenie z powierzchnią. Odnośnie wymienionego elementu planu ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego należy najpierw wyjaśnić, że w myśl w art. 6 ust. 1 pkt 17 p.g.g., wyrobiskiem górniczym jest przestrzeń w nieruchomości gruntowej lub górotworze powstała w wyniku robót górniczych²². Z kolei szyb jest to kapitalne wyrobisko górnicze pionowe lub pochyłe o nachyleniu większym niż 45°, łączące złożę z powierzchnią. Przy czym, szyby przebite z jednego wyrobiska podziemnego do drugiego, bez ujścia na powierzchnię, nazywa się szybami ślepyimi. Natomiast szyby o przekroju mniejszym od 15 m² i głębokości do 200 m nazywane są szybikami. Szyby stanowią przede wszystkim arterie komunikacyjne pomiędzy dołem kopalni a powierzchnią. Służą one do jazdy ludzi, wyciągania urobku, opuszczania materiałów,

dostarczania świeżego powietrza i odprowadzania zużytego²³. Tak więc szyby, w tym również szybiki, są wyrobiskami górnictwami. Ponadto, stosownie do § 30 ust. 2 pkt 1 rozporządzenia BHP w podziemnych zakładach górniczych, szyby zalicza się do podstawowych obiektów zakładu górnictwa. W konsekwencji, zgodnie z art. 114 ust. 2 p.g.g., oddanie szybu do ruchu w podziemnym zakładzie górnictwami, dokonywanie w nim istotnych zmian konstrukcyjnych lub istotnych zmian warunków eksploatacji wymaga pozwolenia wydanego, w drodze decyzji, przez właściwy organ nadzoru górnictwa²⁴.

Stosownie do art. 129 ust. 1 pkt 1 p.g.g., zabezpieczenie lub zlikwidowanie wyrobisk górnictwami jest jednym z podstawowych obowiązków, które przedsiębiorca powinien podjąć w ramach likwidacji całości lub części zakładu górnictwa. Nadto § 26 rozporządzenia BHP w podziemnych zakładach górnictwami nakazuje zabezpieczać lub likwidować zbędne wyrobiska w taki sposób, aby nie stanowiły one zagrożenia. Warto też zauważyć, że likwidacja wyrobisk górnictwami, w tym szybów i szybików, oznacza wykonywanie robót górnictwami²⁵.

Likwidacja wyrobisk górnictwami, w tym szybów i szybików, została uregulowana w rozporządzeniu BHP w podziemnych zakładach górnictwami²⁶. W zakresie likwidacji szybów i szybików oraz innych wyrobisk górnictwami, mających połączenie z powierzchnią, zastosowanie znajdują przede wszystkim przepisy działu III cyt. rozporządzenia (zatytułowanego „Roboty górnictwami”). W szczególności § 40 ust. 1 ww. rozporządzenia stanowi, że roboty górnictwami prowadzi się na podstawie dokumentacji

²³ *Poradnik górnictwa*, tom 2, praca zbiorowa, wyd. 2 całkowicie zm. i uzupełn., Katowice 1975, s. 369.

²⁴ W myśl art. 169 ust. 1 pkt 3 p.g.g., organem nadzoru górnictwami pierwszej instancji w odniesieniu do podziemnych zakładów górnictwami właściwym rzeczowo w sprawach szybów i szybików wraz z ich wyposażeniem jest dyrektor Specjalistycznego Urzędu Górnictwa. W kwestii oddawania do ruchu podstawowych obiektów, maszyn i urządzeń zakładu górnictwa por. §§ 30–34 rozporządzenia BHP w podziemnych zakładach górnictwami.

²⁵ Zob. art. 6 ust. 1 pkt 12 p.g.g.

²⁶ Na mocy § 2 ust. 3 pkt 1 rozporządzenia BHP w podziemnych zakładach górnictwami, przepisy tego rozporządzenia stosuje się odpowiednio do likwidacji zakładu górnictwa.

określającej w sposób szczegółowy sytuację geologiczną i górniczą. W kwestii wymaganej dokumentacji § 42 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia BHP w podziemnych zakładach górniczych nakazuje przed rozpoczęciem likwidacji opracować projekt techniczny wraz z technologią wykonywania robót. Z kolei, na podstawie § 42 ust. 3 cyt. rozporządzenia, projekt techniczny likwidacji szybu, szybiku lub innego wyrobiska górniczego, mającego połączenie z powierzchnią, podlega zatwierdzeniu przez kierownika ruchu zakładu górniczego. W myśl § 42 ust. 5 rozporządzenia BHP w podziemnych zakładach górniczych, dla rozpoczęcia robót górniczych wymagana jest jeszcze zgoda kierownika ruchu zakładu górniczego, która powinna zostać udzielona na podstawie protokołu odbioru technicznego dokonanego przez komisję powołaną przez kierownika ruchu zakładu górniczego oraz na podstawie projektu technicznego.

Sposób likwidacji szybu (szybiku) regulują przepisy § 82 rozporządzenia BHP w podziemnych zakładach górniczych, umieszczonego w rozdziale 3 (zatytułowanym „Szyby i szybiki”), działu III tego rozporządzenia. Zgodnie z § 82 ust. 1 ww. rozporządzenia, szyb (szybik) likwiduje się przez całkowite zasypanie (wypełnienie) materiałem dobranym odpowiednio do warunków geologicznych, z uwzględnieniem: (1) hydrogeologicznych i gazowych warunków występujących w obrębie szybu, (2) zagrożenia metanowego i pożarowego, (3) sposobu zabezpieczenia poszczególnych poziomów na podszybiach, (4) sposobu likwidacji zbrojenia szybu i urządzeń szybowych, (5) rodzaju i sposobu zamknięcia (zabezpieczenia) wylotu szybu, (6) sposobu przewietrzania szybu przed rozpoczęciem jego likwidacji i w czasie likwidacji szybu, (7) wpływu innych zagrożeń występujących po likwidacji szybu w odniesieniu do powierzchni i sąsiednich zakładów górniczych. Stosownie do § 82 ust. 2 cyt. rozporządzenia, roboty związane z likwidacją szybu (szybiku) prowadzi się pod nadzorem osoby doзору ruchu wyznaczonej przez kierownika ruchu zakładu górniczego. Z kolei, w myśl § 82 ust. 3 rozporządzenia BHP w podziemnych zakładach górniczych, zamknięcie (zabezpieczenie) wylotu szybu (szybiku) wykonuje się zgodnie z aktualną wiedzą i sztuką budowlaną. Przepis § 82 ust. 4 stanowi natomiast, że w uzasad-

nionych przypadkach: (1) szyb może być likwidowany przez zamknięcie w wyrobiskach łączących się z szybem odpowiednio wytrzymałymi tamami wykonanymi z materiałów niepalnych, (2) szybik może być likwidowany przez zamknięcie na zrębie podwójnymi stałymi pomostami, a w wyrobiskach łączących się z szybikiem, odpowiednio wytrzymałymi tamami wykonanymi z materiałów niepalnych. Przepis § 82 ust. 5 ww. rozporządzenia, przewiduje również obowiązki oznaczenia zlikwidowanego szybu (szybiku) na mapach sytuacyjno-wysokościowych i w terenie oraz powiadomienia właściwego organu gminy o lokalizacji szybu (szybiku), sposobie jego likwidacji i zamknięciu (zabezpieczeniu) jego wylotu.

Nadto, zgodnie z pkt 5.29.1 załącznika nr 4 do rozporządzenia BHP w podziemnych zakładach górniczych, prace o charakterze likwidacyjnym wykonywane w szybach i szybikach stanowią roboty szybowe. W konsekwencji w przypadku likwidacji szybu lub szybiku zastosowanie znajdują również przepisy pkt 5.29 wspomnianego załącznika, szczegółowo określające wymagania w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy przy wykonywaniu robót szybowych.

W ocenie autora, postanowienia planu ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego, określające sposób likwidacji szybów i szybików oraz innych wyrobisk górniczych, mających połączenie z powierzchnią, mogą mieć znaczenie przede wszystkim dla sfery interesów prawnych podmiotów, które legitymują się tytułem prawnym do nieruchomości, zlokalizowanych w sąsiedztwie połączeń wymienionych wyrobisk z powierzchnią. Nie można także wykluczyć sytuacji, gdzie właścicielem (użytkownikiem wieczystym) gruntu, w granicach którego znajduje się połączenie likwidowanego wyrobiska z powierzchnią²⁷, będzie osoba inna niż przedsiębiorca prowadzący likwidację całości lub części podziemnego zakładu górniczego, a przedsiębiorca ten będzie

²⁷ Chodzi w szczególności o wylot szybu, czyli miejsce, w którym wyrobisko szybowe wychodzi na powierzchnię terenu bądź na poziom wydobywcy szybów ślepych; J. Olszewski, J. Osuchowski, i in., *Leksykon górniczy*, Katowice 1989, s. 368.

korzystał ze wspomnianej nieruchomości na podstawie tytułu prawnego innego niż własność (użytkowanie wieczyste), np. na podstawie prawa użytkowania albo dzierżawy. W opisanym przypadku sposób likwidacji szybu, szybiku lub innego wyrobiska, mającego połączenie z powierzchnią, niewątpliwie będzie miał znaczenia dla sfery interesów prawnych właściciela (użytkownika wieczystego) takiej nieruchomości.

Zdaniem autora, przedstawione wcześniej rygorystyczne wymagania w zakresie likwidacji wyrobisk górniczych, w tym szybów i szybików, ujęte w przepisach rozporządzenia BHP w podziemnych zakładach górniczych, zapewniają wystarczającą ochronę interesów prawnych podmiotów innych niż przedsiębiorca prowadzący likwidację całości lub części podziemnego zakładu górniczego. Ponadto w sytuacji, gdy przedsiębiorca korzysta z nieruchomości gruntowej, na której znajduje się połączenie likwidowanego wyrobiska górniczego z powierzchnią, na podstawie tytułu prawnego innego niż własność (użytkowanie wieczyste), właścicielowi (użytkownikowi wieczystemu) takiego gruntu przysługują środki ochrony przewidziane w przepisach regulujących stosunek prawny łączący go z przedsiębiorcą.

W konsekwencji, w przekonaniu autora, okoliczność, iż w planie ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego określa się sposób likwidacji szybów i szybików oraz innych wyrobisk górniczych, mających połączenie z powierzchnią, nie stanowi uzasadnienia dla przyznania przymiotu stron w postępowaniu administracyjnym w sprawie zatwierdzenia ww. planu ruchu podmiotom, którym przysługuje tytuł prawny do nieruchomości, położonych w sąsiedztwie połączeń ww. wyrobisk z powierzchnią, jak również właścicielom (użytkownikom wieczystem) gruntów (innym niż przedsiębiorca), na których znajdują się połączenia likwidowanych wyrobisk górniczych z powierzchnią.

Stosownie do pkt 26 załącznika nr 8 do rozporządzenia w sprawie planów ruchu, plan ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego powinien zawierać postanowienia dotyczące ochrony środowiska, w tym zamierzeń w zakresie ograniczenia i usuwania ujemnych wpływów działalności zakładu górniczego. W ocenie autora,

z powodów opisanych w pkt 4 części I artykułu (dotyczącego planu ruchu podziemnego zakładu górniczego) właścicielom (użytkownikom wieczystym) nieruchomości, zlokalizowanych w granicach terenu górniczego oraz innym osobom, których prawa majątkowe mogą być zagrożone projektowanym ruchem likwidowanego, w całości lub w części, podziemnego zakładu górniczego, należy odmówić statusu stron także w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia planu ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego.

2. PODSUMOWANIE

W ocenie autora, po wejściu w życie nowego p.g.g. stanowisko wyrażone w wyroku NSA oz. w Katowicach z dnia 29 sierpnia 2000 r.²⁸ oraz w trzech wyrokach WSA w Gliwicach z dnia 10 maja 2004 r.²⁹, zgodnie z którym stroną w postępowaniu w sprawie zatwierdzenia planu ruchu zakładu górniczego jest jedynie przedsiębiorca występujący o zatwierdzenie tego dokumentu, zachowało aktualność w zakresie postępowania dotyczącego zatwierdzenia planu ruchu podziemnego zakładu górniczego. W tym też zakresie autor niniejszego artykułu w pełni podziela powyższy pogląd. Tak więc, zdaniem autora, przymiot strony w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia planu ruchu podziemnego zakładu górniczego przysługuje wyłącznie przedsiębiorcy występującemu z żądaniem zatwierdzenia ww. planu ruchu. Statusu stron postępowania w sprawie zatwierdzenia planu ruchu podziemnego zakładu górniczego należy w szczególności odmówić właścicielom (użytkownikom wieczystym) nieruchomości, zlokalizowanych w granicach terenu górniczego, oraz innym osobom, których prawa majątkowe

²⁸ Sygn. akt II SA/Ka 1650/99, niepubl.

²⁹ Sygn. akt: II SA/Ka 490/02, LEX 699753, II SA/Ka 752/03, LEX 720761 i II SA/Ka 1701/03, LEX 719757.

mogą być zagrożone projektowanym ruchem podziemnego zakładu górniczego.

W przekonaniu autora, na tle obecnie obowiązujących przepisów p.g.g. pogląd przedstawiony w wyroku NSA oz. w Katowicach z dnia 29 sierpnia 2000 r. oraz w trzech wyrokach WSA w Gliwicach z dnia 10 maja 2004 r.³⁰, jest aktualny również w zakresie postępowania administracyjnego dotyczącego zatwierdzenia planu ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego. W ocenie autora wymagania odnoszące się do treści (zawartości) planu ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego, określone w załączniku nr 8 do rozporządzenia w sprawie planów ruchu, nie uzasadniają przyznania przymiotu stron w postępowaniu w przedmiocie zatwierdzenia ww. planu ruchu, podmiotom innym niż przedsiębiorca występujący z żądaniem zatwierdzenia tego dokumentu. Autor nie podziela natomiast stanowiska zaprezentowanego przez NSA oz. w Katowicach w wyroku z dnia 9 listopada 2001 r.³¹, w którym dopuszczono możliwość przyznania gminie statusu strony w postępowaniu administracyjnym w sprawie zatwierdzenia planu ruchu likwidowanego podziemnego zakładu górniczego.

Pogląd zajęty w kwestii przymiotu strony postępowania dotyczącego zatwierdzenia planu ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego należy uzupełnić o sytuację, w której likwidacja całości lub części podziemnego zakładu górniczego będzie prowadzona przez osobę inną niż przedsiębiorca w rozumieniu art. 6 ust. 1 pkt 9 p.g.g.³². W takim przypadku zastosowanie znajduje art. 132

³⁰ Por. przypisy nr 28 i 29.

³¹ Sygn. akt II SA/Ka 2331/99, niepubl.

³² Likwidacja całości lub części zakładu górniczego przez podmiot niebędący przedsiębiorcą może być np. konsekwencją cofnięcia koncesji przedsiębiorcy na podstawie art. 37 ust. 2 p.g.g. W myśl bowiem regulacji art. 39 ust. 1 ww. ustawy, cofnięcie koncesji, jej wygaśnięcie lub utrata jej mocy, bez względu na przyczynę, nie zwalnia dotychczasowego przedsiębiorcy z wykonania obowiązków dotyczących ochrony środowiska i likwidacji zakładu górniczego, z zastrzeżeniem art. 39a ust. 1 p.g.g. odnoszącego się do cofnięcia albo wygaśnięcia koncesji na podziemne składowanie dwutlenku węgla; por. też art. 39

p.g.g., który stanowi, że przepisy rozdziału 5 działu VI p.g.g. (przepisy dotyczące likwidacji zakładu górniczego) stosuje się odpowiednio do likwidacji zakładu górniczego, jego oznaczonej części oraz zbędnych ze względów technicznych i technologicznych urządzeń, instalacji, obiektów lub wyrobisk górniczych tego zakładu, prowadzonej przez podmiot niebędący przedsiębiorcą, w tym likwidacji byłego zakładu górniczego. Zgodnie z przytoczoną regulacją, w sytuacji, w której likwidacja całości lub części podziemnego zakładu górniczego ma być prowadzona przez osobę inną niż przedsiębiorca, na wymienionej osobie spoczywa m.in. obowiązek sporządzenia planu ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego oraz uzyskania decyzji organu nadzoru górniczego zatwierdzającej ten plan. W opisanym przypadku przyjąć należy, że to ww. podmiot (niebędący przedsiębiorcą), który ma prowadzić likwidację całości lub części podziemnego zakładu górniczego, jest jedyną stroną w postępowaniu administracyjnym w przedmiocie zatwierdzenia planu ruchu likwidowanego (likwidowanej oznaczonej części) podziemnego zakładu górniczego.

BIBLIOGRAFIA

- M. Jaśkowska, A. Wróbel, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz*, wyd. 3, Warszawa 2009.
- H. Knysiak-Molczyk glosa do wyroku NSA z dnia 6 czerwca 2006 r., sygn. akt II GSK 59/06, OSP 2007, nr 4, poz. 42.
- A. Lipiński, R. Mikosz, *Ustawa prawo geologiczne i górnicze. Komentarz*, wyd. 2 zm., Warszawa 2003.
- G. Łaszczycza, C. Martysz, A. Matan, *Kodeks postępowania administracyjnego. Komentarz do art. 1–103*, t. I, wyd. 1, Kraków 2005.
- R. Mikosz, *Strona w postępowaniu dotyczącym koncesji na wydobywanie kopalin*, [w:] *Ratio est anima legis. Księga jubileuszowa ku czci Profesora Janusza Trzczińskiego*, Warszawa 2007.

ust. 2, 3 i 4 cyt. ustawy. Szerzej w tym zakresie na tle art. 82a ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. – Prawo geologiczne i górnicze A. Lipiński, R. Mikosz, *Ustawa prawo geologiczne i górnicze. Komentarz*, wyd. 2 zm., Warszawa 2003, s. 380–383.

J. Olszewski, J. Osuchowski, i in., *Leksykon górniczy*, Katowice 1989.
Poradnik górnika, tom 2, praca zbiorowa, wyd. 2 całkowicie zm.
i uzupełn., Katowice 1975.

Kontakt e-mail

lukaiwanski@gmail.com

